

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.37.085/2017/7.

A tanács tagjai: . Kovács András a tanács elnöke
 . Fekete Ildikó előadó bíró
 . Kovács Ákos bíró

A felperes: felperes neve
()

Képviselője: jogtanácsos
()

Az alperes: alperes neve
()

Képviselője: . Hernádi Eleonóra Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Hernádi Eleonóra ügyvéd)

A per tárgya: szolgáltatási ügyben hozott közigazgatási
határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:
Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
9.K.33.732/2015/8.

A másodfokú bíróság és határozatának száma:
Fővárosi Törvényszék 1.Kf.650.049/2016/3.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 1.Kf.650.049/2016/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: VET) végrehajtásáról szóló 273/2007.(X.19.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 117. § (1)-(3) bekezdései alapján hozott 711/2009. számú jogerős határozatával - módosítva a 627/2008. számú határozatát - (a továbbiakban: együttesen: GSZ határozat) 4 kategóriát alakított ki a szélsőséges időjárási események következtében fellépő üzemzavarok helyreállításának időbeli követelményeiről és a fogyasztókat ezek megszegése esetére megillető kötbérekről, meghatározva az egyes engedélyesek legfelső küszöbszámát.
- [2] Az alperes a 2015. szeptember 16-án kelt FVVO215/710-11(5139/2015.) számú határozatában megállapította, hogy a felperes megsértette a GSZ határozat A. melléklet 1.2.II. és 1.5. pontjaiban foglaltakat. Kötelezte a felperest, hogy 30 napon belül teljesítse kötbérfizetési kötelezettségét a 2013. március 14. 09:22-től 2013. március 22. 23:21 közötti időszakban (a továbbiakban: érintett időszak) fellépett közép feszültségű üzemzavarokkal vagy kisfeszültségű csoportos hibával érintett, a GSZ határozat A. melléklet 1.2.II. pontja alapján kötbérre jogosult felhasználók részére. Kötelezte továbbá 50.000.000 forint összegű bírság megfizetésére is. Döntése alapjául a felperes bejelentései, ezek között a 2013. március 14. 19:22-től 2013. március 22. 23:21 közötti időszakban fellépett üzemzavarokról szóló bejelentései, illetve helyszíni mintavételes eljárással szerzett adatok alapján megállapított azon tényállás szolgált miszerint a 2013. március 14. 09:22-től 2013. március 15. 09:21 óráig terjedő 24 órás időszakhoz meghatározható közép feszültségű üzemzavarokkal érintett felhasználók száma 226.914, míg a kisfeszültségű csoportos hibával érintett felhasználók száma 1.106 volt. Az összes érintett 228.020 felhasználó száma meghaladta a GSZ határozat A. melléklete 1.5. pontjában a 3. szélsőséges időjárási kategóriához rendelt kitett felhasználói számot (195.003), azonban a felperesre meghatározott legfelső küszöbszámot (334.291) nem érte el. Ennek alapján megállapította, hogy az érintett időszak 3. szélsőséges időjárási kategóriának minősül, amelyhez kapcsolódó elhárítási idő $48 \times (228020/195003) = 65,63$ óra, amelynek túllépéséért 12 óránként a felperesnek kötbért kell fizetnie. Megállapította továbbá, hogy az érintett 250.000 felhasználó közül több, mint 26.000 felhasználó esetében, mintegy 350.000 forint értékben a felperes nem teljesítette kötbérfizetési kötelezettségét, továbbá 42.065.000 forint kötbér kifizetését egy éves késedelemmel teljesítette. A bírság kiszabása körében a VET 96-97. §-ai alapján megállapította, hogy a felperes 2014. évi nettó árbevétele 464.278.350 forint, az érintett 250.000 felhasználó közül több, mint 26.000 felhasználó körében 350.000.000 forint értékben nem teljesítette kötbérfizetési kötelezettségét, csak 4.727 felhasználó esetében 42.065.000 forint értékben történt kifizetés, erre pedig egy éves késedelemmel került sor. A felhasználókat megillető további 350.000.000 forint kötbér tekintetében a felperes mulasztásban van. Rögzítette, hogy a

felperes, aki 760.000 felhasználójával az ország felhasználóinak 14%-át látja el villamos energiával, a 2014. március 11-i FVFO_2014/1631-1. számú leveléből tudhatta, hogy az elhárítási időt helytelenül számította, a jogsértés kettős hatású volt: egyrészt a felhasználók hosszabb ideig tartó szolgáltatási szünetet szenvedtek el, másrészt az ellentételező kötbért sem kapták meg a felperes téves számítási módszere miatt.

A kereset és ellenkérelem

- [3] A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 1. § (1) bekezdésének, 2. § (3) bekezdésének, 50. § (6) bekezdésének, a GSZ határozat rendelkezéseinek megsértésére és helytelen értelmezésére, továbbá a rendkívüli körülmények figyelembe vételének hiányára hivatkozott.

Az elsőfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte és elutasította azt. Ítéletének indokolásában ismertette a VET 96. § (1) bekezdés a) és b) pontjait, 168. § (1) bekezdését, a Vhr. 91. § (1) bekezdését, a Ket. 109. §-át, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 213. §-át, 215. §-át, 324. § (2) bekezdését, 339/A. §-át, 339/B. §-át, továbbá a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 16/2011.(V.9.) KK véleményében foglaltakat. Rögzítette, hogy a GSZ határozat felülvizsgálatára a jelen perben nem kerülhet sor, a felperes magatartását a GSZ határozat tükrében lehet és kell megvizsgálni, amelyek a felperes által hivatkozott egyedi körülmények mellőzése körében megfogalmazott kifogások figyelembe vételét kizárják. A GSZ határozat szerinti kötbérfizetés alapja nem a felperes felróható vagy fel nem róható magatartása, hanem pusztán a felhasználók által észlelt szolgáltatási szünet időtartama. A GSZ határozatból egyértelműen következik, hogy a perbeli esetben a képlet alapján kiszámított elhárítási idő további időtartammal nem hosszabbítható meg. A GSZ határozat arra sem ad módot, hogy az abban foglaltaktól eltérően az elhárítási idő kezdetének számítása a hibának a felperes általi észlelésekor kezdődjék, valamint arra sem, hogy a szélsőséges időjárási kategóriákhoz rendelt határértékek régióként kerüljenek meghatározásra. Alaptalannak minősítette az elsőfokú bíróság a felperesnek a vis maior-ra történő hivatkozását is, mellyel kapcsolatosan arra mutatott rá, hogy nem vitásan a felperes extrém körülmények között kényszerült a helyreállításra, ez azonban a GSZ határozat fogalmi és szabályozási rendszerében nem eredményez mentesülést az előírt határidő betartásának kötelezettsége, illetve ennek túllépése esetén a kötbérfizetési kötelezettség teljesítése alól. Nem hivatkozhat a felperes a GSZ határozat üzletszabályzattal

ellentétes voltára, mivel az üzletszabályzat nem jogszabály, illetve mert a GSZ határozat nem kártérítési elven alapul. A felperesnek az alpereshez e tárgyban intézett levelei nem képezhetik felülvizsgálat tárgyát, ugyanakkor azok tartalmából a felperes értesülhetett arról, hogy az általa követett gyakorlatát az alperes a GSZ határozattal ellentétesnek minősítette. Alaptalannak találta a bíróság a felperesnek a katasztrófavédelmi törvényre, a Ket. alapelvi sérelmeire történő hivatkozását is, utalva arra, hogy a felperes által hivatkozott kötelezésre, valamint az alperes alapelvet sértő eljárására adat nem merült fel. Az elsőfokú bíróság a bíróság kiszabásával kapcsolatos kereseti érveket sem fogadta el. Kifejtette, hogy az alperes a bíróság kiszabása alapjául szolgáló körülményeket helytállóan, a VET 98. §-ában foglalt szempontok szerint, jogszerűen mérlegelte.

A fellebbezés

- [5] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a kereseti kérelme teljesítését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. A VET 35. § (1) bekezdésére és 142. §-ára hivatkozott, a 2008-ban hatályos 159. § r) pontjának felidézése, a GSZ határozat keletkezési körülményeinek ismertetése után abszurdnak és életszerűtlennek minősítette azt az alperesi logikát, miszerint a GSZ határozat minden lehetséges és elképzelhető külső körülmény, természeti esemény, emberi beavatkozás és azok különféle kombinációink a teljeskörű listázásával készült el, azaz nincs olyan egyéb körülmény, amelyre az alperesnek a jövőben figyelemmel kellene lennie egyedi hatósági ügyben. Az alperesi határozat és az elsőfokú bíróság ítéletének logikája ellentétes a polgári jog alapelveivel, mivel a polgár jogi szabályok értelmében, ha a teljesítés olyan körülmény miatt, amelyért egyik fél sem felelős (vis maior) lehetetlenné válik, akkor a szerződés megszűnik és a feleket az elszámolási kötelezettségen túl egyéb felelősség a nem teljesítéssel összefüggésben nem terheli. Vis maior szabályozás hiányában, pusztán a Ptk. és a bírósági joggyakorlat alapján akár a GSZ határozat kategóriái esetén is lehetséges vis maior helyzet, mert annak megállapításához elháríthatatlan, előre nem látható események szükségesek. Hangsúlyozta, hogy hivatkozása és a köztudomású tények ellenére az alperes nem vizsgálta a felperesi működés lehetetlenülését, a kialakult vis maior helyzettel érintett időtartam erejéig a szerződésszegés neki fel nem róható. A Ket. 50. § (3) bekezdése, valamint 94. §-a megsértése körében azzal érvelt, hogy noha hivatalosan ismert, hogy köztudomású tényről külön nem kellene bizonyítani, az ezeket alátámasztó bizonyítékokat azonban az alperes és az elsőfokú bíróság is figyelmen kívül hagyta.
- [6] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A másodfokú ítélet

- [7] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezését alaptalannak értékelte és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helytállóan következtetett az alperesi határozat jogszerűségére. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a közigazgatási perben a felperes és az alperes közigazgatási jogviszonyában keletkezett közigazgatási határozatnak a felülvizsgálatára a közigazgatási jogviszonyt speciálisan szabályozó közigazgatási anyagi és eljárási jogszabályok szerint van mód. A felperes tevékenységét, a fogyasztókkal szembeni kötelezettségeit, az alperesnek a felperes tevékenységét ellenőrző és a fogyasztók védelmét szolgáló feladat- és hatáskörét - elsősorban a közszolgáltatási jellegre figyelemmel - speciális jogszabály, a VET szabályozza. A VET fogalomkörében a vis maior kifejezetten polgári jogi kategóriája nem szerepel. A felperes és az alperes a VET. rendelkezéseinek megfelelően alkotta meg a GSZ határozatot, amelyben az üzemzavarok jogkövetkezmények nélküli helyreállítására vonatkozó időtartamok szempontjait rögzítette, határozottan elutasítva a vis maior e jogviszonyok közötti értelmezhetőségét. A határozatot a szolgáltatók, köztük a felperes jogorvoslattal nem támadták, így az abban foglalt kötelező rendelkezések vitatására a jelen perben már nincs mód, annak betartására a felperes köteles. Ennek során a peres felek nem polgári jogviszonyban, hanem közigazgatási jogviszonyban állnak, amely ugyancsak kizárja a polgári jogviszonyokat szabályozó anyagi jogszabályok alkalmazását. A határozat nem a felperesnek a panaszos felhasználóval szembeni szerződésszegő magatartását értékelte, ezért tévedett a felperes, amikor a VET-et és a GSZ-t „szervesen körülölelő egyéb szabályozási környezet”, valamint a katasztrófavédelemmel kapcsolatos törvény alkalmazását hiányolta, ugyanis a perbeli határozat kapcsán kizárólag az volt vizsgálható, hogy a felperes betartotta-e vagy sem a GSZ határozat rendelkezéseit. A GSZ határozat szerinti helytállási kötelezettség ezért nem azonos a felperes üzletszabályzatában rögzített felelősségi alakzatokkal, a kötbér fizetési kötelezettsége nem az üzletszabályzaton, hanem a GSZ határozaton alapul, ezért az üzletszabályzatra, a Ptk-ra, valamint az egyéb törvényekre hivatkozó felperesi okfejtés nem vehető figyelembe. Azon körülmény, hogy az alperes az üzemzavarral összefüggésben más eljárásában a felperes által benyújtott szakértői véleményekre figyelemmel az eseményt egyéb üzemzavarnak tekintette, nem ad felmentést a felperesnek a GSZ határozat betartása alól.
- [8] Leszögezte a másodfokú bíróság, hogy a felperes magatartását az elsőfokú bíróság helyesen a GSZ határozat alapján vizsgálta és ítélte meg és helytállóan hagyta figyelmen kívül azokat a felperesi hivatkozásokat, amelyek a különleges időjárási viszonyokkal függtek

össze. A felperes vélekedésével ellentétben ugyanis a garantált ellátási kötelezettség teljesítése érdekében megalkotott GSZ határozat a speciális jogviszonyra vonatkozóan ugyanúgy működik, mint a jogszabály, annak előírásait addig, ameddig annak módosítására vagy hatályon kívül helyezésére nem kerül sor kötelezően alkalmazni kell, attól sem az alperes, sem az engedélyesek nem térhetnek el. A bírság kiszabása körében elvégzett pontosításon túl a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság, valamint az alperesi határozat érvelésével. Helyesen tulajdonított súlyt az alperes annak a körülménynek, hogy a felperes az összes felhasználók 14%-át látja el, ezért különösen fontos, hogy a rá irányadó jogszabályokat, továbbá a GSZ határozatot, valamint az alperesi levéltől függetlenül a helyreállítási időt betartsa, valamint, hogy a kötbért a GSZ határozat szerint számítsa és fizesse. Rámutatott a másodfokú bíróság, hogy a Ket. 50. § (3) bekezdése és 94/A. § (2) bekezdése megsértését a felperes a fellebbezésében állította először, így azt a másodfokú bíróság a Pp. 335/A. § (1) bekezdésében foglalt tilalom okán nem vehette figyelembe.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett az alperes új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő, mivel a Ket. 2.§ (3) bekezdésébe, 3.§ (2) bekezdésébe, 50.§ (6) bekezdésébe, továbbá a VET. 59.§ (6) bekezdésébe és a régi Ptk. 318.§ (1) bekezdésébe, 339.§ (1) bekezdésébe ütközik. Kifejtette a felperes, hogy a jogerős ítéletnek a vis maior figyelembe vehetőségének hiányára vonatkozó érvelése jogszabálysértő. A VET. 59.§ (6) bekezdése egyértelműen rögzíti azt, hogy a hálózati csatlakozási és hálózat használati szerződés érvénytelensége, illetve a szerződések vonatkozásában fennálló felelősség tekintetében, amennyiben jelen törvény eltérő rendelkezést nem tartalmaz, a Ptk. megfelelő rendelkezéseit kell alkalmazni. Ezzel a jogszabályhellyel a Ptk-nak a VET. háttérjogszabályaként történő alkalmazása került deklarálásra. A felek közötti jogviszonyra tehát a VET. rendelkezéseinek elsődleges figyelembevételével mellett a Ptk. szabályai is irányadóak. A GSZ határozat és a VET a vis maior alkalmazása tekintetében további rendelkezést nem tartalmaz, így azt a Ptk. rendelkezései alapján kell megítélni. A vis maior a jogrendszerben egy fogalom, amelynek nincs egyértelmű definíciója, azonban a bírósági joggyakorlat és ezen keresztül a jogi szakirodalom kialakította azokat a feltételeket, amelyek bekövetkezte esetén az adott esemény vis maiornak minősül és annak jogkövetkezményei alkalmazandók. A GSZ határozatban az egyes szélsőséges időjárási kategóriákhoz

szankciómentes hibaelhárítási időtartamot rendelt az alperes. Ennek indoka az volt, hogy az alperes elismerte azt, hogy a mindenkori üzemzavar jellegéhez igazodó mértékben a felperesnek biztosítani kell szankciómentes hibaelhárítási időtartamot, hiszen a nyújtott szolgáltatás jellegéből adódóan nem állhat minden oszlop mellett egy felperesi munkavállaló. A mindenkori üzemzavarra vonatkozó objektív számok alapján megállapított időtartamot követően – amennyiben a hibaelhárítást nem fejezte be – a felperest szankció terheli. A felperes álláspontja szerint ezen tolerált hibaelhárítási időtartam nem tekintendő lehetetlenülésnek (vis maiornak), mert a lehetetlenülés ismérveit nem hordozza az objektív számokból felépített képlet. A felperes nem a szerződésszegő magatartás és szankció közigazgatási jogi jellegét vitatja, hanem azt állítja, hogy a magatartás és szankció beépült a felperes és a panaszos felhasználó polgárjogi jogviszonyába. Ezt bizonyítja a VET. Vhr. 2012. január 1-től hatályos 19.7. pontja is.

- [10] Hivatkozott arra a felperes, hogy a szerződés megszegésére vonatkozó szabályokat a Ptk. 298-314.§-ai határozzák meg, melyek alapján bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása annak minősül, ha a szerződés bármely tartalmi eleme nem teljesül, a fél nem jut hozzá a szerződés tartalma szerinti szolgáltatáshoz. Ilyen nem szerződésszerű teljesítés a GSZ határozatban meghatározott elhárítási határidő meg nem tartása is. A felperes a GSZ határozatban konkretizált hibaelhárítási határidő nem teljesítését nem vitatta, azonban annak okaként a vis maiort jelölte meg. Jelen esetben a VET. nem tartalmaz rendelkezéseket a felelősség alóli mentesülésre, azaz mögöttes jogszabályként a Ptk-t kell figyelembe venni. Nem volt vitás, hogy a felperes a GSZ határozatban írt elhárítási határidőt nem tudta tartani, azaz a kötbérrel szankcionálni kívánt szerződésszegés bekövetkezett, azonban a felelősség alóli mentesülés feltételei is fennállnak. Hivatkozott a régi Ptk. 318.§ (1) bekezdésére és 339.§ (1) bekezdésére, valamint az ezzel kapcsolatos szakirodalomra és az új Ptk. 6:142.§-ára. Hangsúlyozta, hogy a kimentési feltételek egyértelműen fennállnak a panasszal érintett élethelyzetben. Kiemelte, hogy elsődleges feltétele a mentesülésnek az, hogy a szerződésszerű teljesítést akadályozó körülmény a szerződést szegő fél ellenőrzési körén kívül merüljön föl. Az alperes által sem vitatottan a perbeli események, az elhúzódo hibaelhárítások oka a rendkívül heves szélvihar és nagy mennyiségű ónos-eső, mint külső körülmény volt. Az érintett időszakban a Belügyminiszter rendkívüli időjárási körülmények okozta katasztrófahelyzeti riadót rendelt el. Az ennek során felmerült körülmények ellehetetlenítették az üzemzavarok elhárítását. A felperesi álláspont szerint a lehetetlenülésre történő hivatkozás alapján az alperesnek figyelembe kellett volna vennie azt, hogy a felperes és a felhasználó közötti hálózati, használati szerződés lehetetlenülése kihat az alperes és a felperes között fennálló közigazgatási jogi jogviszony tartalmára is. A GSZ határozatban és a bíróság

határozatban megtestesülő kötelezettségek csak egy, a felperes és a felhasználó között fennálló polgári jogi jogviszony keretein belül tudnak érvényesülni, kizárólag azon belül értelmezhetők. Ezt támasztják alá a VET 57/A.§ (3) és (3a) bekezdései is. A felperesi álláspont szerint a felróhatóságtól mentes lehetetlenülés esetén a felperes továbbiakban nem köteles szolgáltatni a felhasználó felé, így amennyiben a lehetetlenülés azelőtt következik be, hogy a felperesnek a felhasználókkal szemben teljesítendő követelmények nemteljesítése miatt kötbérfizetési kötelezettsége keletkezne, úgy az alperes jogszerűen nem hozhat a felperessel szemben kötbérfizetésre kötelező határozatot. A bíróságok tévesen ítélték meg a felperesnek a katasztrófavédelmi törvényre való hivatkozását. Fenntartotta azon álláspontját e körben, hogy hivatkozása e jogszabály (2011. évi CXXVIII. törvény) 3.§ 5. pontjára és ahhoz kapcsolódó rendelkezésekre egyértelműen azt a jogi célt szolgálta, hogy bemutassa, az illetékes katasztrófavédelmi hatóság utasíthatja a felperest is arra, hogy e jogszabály alapján előállt helyzetben mit tegyen vagy ne tegyen, melynek következménye lehet az, hogy a felperes GSZ határozat II. hatálya alá tartozó üzemzavar elhárítását azért nem tudja szankciómentesen elvégezni, mert a megjelölt jogszabály alapján más feladat elvégzésére kapott utasítást. A felperes álláspontja szerint e jogszabályi hivatkozás is igazolja azt a felperesi előadást, mely szerint a felperest a GSZ határozat alapján nem terheli objektív felelősség. Mivel a VET. alapján a Ptk. rendelkezései irányadóak a hálózat-használati jogviszonyban, így eltérő VET. rendelkezés hiányában a Ptk. szerződésszegésre és kimentésre vonatkozó szabályai is kötelezően alkalmazandók, ezt rögzíti a felperes üzletszabályzata is.

- [11] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.
- [12] A felperes utóbb előterjesztett egy előkészítő iratot, amely a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott jogszabálysértésekre (elsősorban a Ket. 94/A. §-a) hivatkozott.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [14] A Kúria álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok megfelelő alaposággal feltárták és kimerítő részletességgel rögzítették ítéleteik indokolásában az ügyben irányadó tényállást és abból minden tekintetben helytálló jogi következtetést vontak le, azzal a Kúria is egyetértett.
- [15] A perben rendelkezésre álló iratok tanúsága szerint a felperes a 2013. április 23-án kelt levelében a GSZ határozat alapján összefoglaló jelentést adott az alperes részére az ellátási területén a szélsőséges időjárás következtében az érintett időszakban fellépett üzemzavarokról. Mivel jelentős eltérést tapasztalt az egyes régiók szélsőséges időjárási eseménnyel való érintettsége között, kezdeményezte a hivatalnál a GSZ határozat

módosítását. Az alperes arról tájékoztatta a felperest válaszlevelében, hogy nem tartja indokoltnak és időszerűnek a GSZ határozat módosítását, további pontosításokat és kiegészítéseket is kért a minősíteni kívánt 24 órás időszakok megjelölésével kapcsolatosan. A felperes a 2013. október 16-án megküldött pontosított beszámolójában a 2013. március 14. 09:22-től 2013. március 16. 12:00 közötti időszak 3. szélsőséges időjárási kategóriába minősítésének jóváhagyását kérte, továbbá a 3. szélsőséges időjárási kategóriára meghatározott GSZ határozat szerinti helyreállítási idő 50,63 óra időtartamra való meghosszabbítását. Az alperes válaszlevelében rögzítette, hogy mivel a minősítés csak egymástól független 24 órás időszakokra végezhető el, így a felperes által megjelölt időszakból csak a 2013. március 14. 09:22-től 2013. március 15. 09:25 közötti 24 órás időszak sorolható a 3. szélsőséges időjárási kategóriába. Arról is tájékoztatta az alperes a felperest, hogy a kérelmében megjelölt 50,63 órás időtartamot nem tudja figyelembe venni az elhárítási idő meghatározásánál, mivel azt a GSZ határozat nem teszi lehetővé, mint ahogy a hibáról való értesüléstől eltérő, későbbi időponttól történő számítást sem. Rögzítette az alperes, hogy a GSZ határozat A. mellékletének 1.5. pontjában a 3. szélsőséges időjárási kategóriához rendelt képlet alapján adódó 65,63 órás elhárítási idő alkalmazandó, az általános eset szerinti 12, illetve 18 óra helyett. A 65,63 órán túl elhárított üzemzavaroknál a felperesnek kötbérfizetési kötelezettsége keletkezett, melyhez 12 óránként további kötbérfizetési kötelezettség társult. Mivel a felperestől nem érkezett tájékoztatás a 2013. márciusi üzemzavarokhoz kapcsolódó kötbér kifizetések megtörténtéről, ezért az alperes 2015. január 21-én a felperessel szemben a VET 159. § (1) bekezdés 4. pontjában foglaltak alapján hivatalból közigazgatási hatósági eljárást indított az ellátási területén 2013. március 14. 09:22-től 2013. március 22. 23:21 közötti időszakokban a szélsőséges időjárás következtében fellépett üzemzavarok kapcsán a GSZ határozat alapján keletkező kötbérfizetési kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére. Ennek során megállapítást nyert, hogy a felperes csak részben tett eleget a GSZ határozat szerinti kötbérfizetési kötelezettségének és azt is késedelmesen tette. Továbbra is figyelembe vette a kötbér kiszámításánál az általa jogszerűnek vélt 51,63 óra időtartamú kiszámítást, így az érintett felhasználók nagy része számára egyáltalán nem fizetett kötbért, míg akiknek fizetett, azoknak is kevesebbet, mint ami a GSZ határozat előírásainak megfelelne és a kifizetéseket is csak az ellenőrzés megindítását követően kezdte meg. Mindezen előzmények után hozta meg a hivatal a felperest kötelező, keresettel támadott határozatát.

- [16] A felperes a közigazgatási eljárásban, továbbá a peres eljárásban is arra hivatkozott, hogy az alperes nem vette figyelembe azokat az egyedi körülményeket, amelyek a mulasztáshoz vezettek és nem

értékelte, hogy vis maior helyzet alakul ki szolgáltatási területén.

- [17] Hangsúlyozza a Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán is, hogy a GSZ határozat a rendkívüli időjárási tényezők hatására kialakuló üzemzavarokhoz a normál hibajavítási határidőtől eltérő, annál eleve lényegesen hosszabb elhárítási határidőket rendel, így az már értékeli az időjárás viszonyosságai miatt nehezedő műszaki munkálatok időigényét. Nem vitás és köztudomású tényként is kezelhető, hogy 2013. március hóban extrém időjárási körülmények folytán alakultak ki üzemzavarok, amelyek megnehezítették a hibaelhárítást is. Így a perbeli esetben a csoportos hibára irányadó 12 órás hibaelhárítás helyett 65,63 óra állt kötbérfizetési szankció nélkül a felperes rendelkezésére a hibák elhárítása céljából a GSZ határozat szerint, amelynek túllépése esetén objektív szankcióként kötbért kell fizetnie. A fizetendő kötbér összege azonban nem hozható összefüggésbe a fogyasztókat érő tényleges károkkal és az általuk érvényesíthető esetleges további kártérítési igényekkel.
- [18] Szükségesnek tartja kiemelni a Kúria, hogy egyetértett azon alperesi állásponttal, mely szerint a felperesi kötelezettség nem az alperes 2015-ben lefolytatott hatósági ellenőrzésének következménye, hanem a 2009-ben több körben egyeztetett, a felperes által is elfogadott és jogorvoslati kérelemmel nem támadott GSZ határozatból következik. A GSZ határozat elsődleges célja, hogy szabályozott keretek közé szorítsa - többek között - a hibaelhárítás rendjét is, a GSZ határozat olyan szolgáltatási színvonal fenntartását tűzi ki célul, amely alkalmas a fogyasztói elvárások és a szolgáltatói teljesítőképesség fenntartható egyensúlyának megteremtésére.
- [19] A felperes által minden hasonló eljárásban hiányolt egyedi elbírálást a GSZ határozat mutatóinak kialakítása során az biztosította, hogy szolgáltató-specifikusan kerültek meghatározásra a mutatókat megalapozó fogyasztói létszámok, ezek a számok a szolgáltatók által nyújtott adatokon és a GSZ határozat kiadását megelőző időszakra vonatkozó hosszútávú elemzéseken alapultak. A szabályozás jellegéből adódóan azonban további egyediesítésre nincs lehetőség, a GSZ határozat A. mellékletének 8. pontja maga határozza meg a kötbérfizetés alóli mentesülés eseteit. A hibaelhárítási időtartam (GSZ II.) alóli felmentés kizárólag 4. időjárási kategória esetén lehetséges.
- [20] Nyomatékosan utal arra a Kúria, hogy a felperes az első- és másodfokú bírósági eljárás során következetesen a korábbi GSZ határozat végrehajtása körében hozott alperesi határozat rendelkezéseit a fogyasztókkal szembeni kártérítési felelősséggel keveri. A GSZ határozat üzletszabályzatba történő beépítése azonban nem teszi a GSZ határozatot kizárólag polgári jogi jellegű szabályozássá. Annak közigazgatási jellege is megmarad, így az alperes annak végrehajtása körében hatósági ellenőrzést folytathat le és kikényszerítheti annak teljesítését. A felperes a

felhasználók által esetlegesen kártérítés iránt indított polgári perekben hivatkozhat további körülményekre, illetve mentesülési okokra, ez azonban független a jelen perben támadott határozattól és annak kötelező rendelkezéseitől. Kiemeli a Kúria, hogy sem az alperesnek, sem a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságoknak nem arról kellett döntenie, hogy a felhasználókkal szemben alappal hivatkozhat-e a felperes mentesülési okokra, hanem arról, hogy jogszerűen járt-e el az alperes a GSZ határozat végrehajtása körében lefolytatott hatósági ellenőrzés továbbá az annak eredményeként megállapított jogsértés és szankcionálás tekintetében.

- [21] Megjegyzi a Kúria, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében alapvetően félreérti a jogerős ítéletnek a polgár jogi és a közigazgatási jogviszony elhatárolására vonatkozó okfejtését. A jogerős ítélet a felperes és az alperes közötti jogviszonyra vonatkozik, nem pedig a felperes és a felhasználók közötti jogviszonyra. A felperes és felhasználói nem vitásan polgári jogi jogviszonyban állnak, amelynek szabad szerződési jogát mind az ágazati jogszabályok, mind az alperes egyes határozatai jelentősen korlátozzák. Ez a jogviszony azonban nem mosható össze és nem téveszthető össze az alperes, mint közigazgatási szerv és a felperes, mint ügyfél közötti jogviszonnyal, amely egyértelműen közigazgatási jogviszonynak minősül.
- [22] Megjegyzi a Kúria, hogy a felperes fellebbezési és felülvizsgálati érvelése mentén az érintett, mint egy 250.000 felhasználó hálózatcsatlakozási és hálózathasználati szerződése megszűnt (a lehetetlenülés polgári jogi következményekként). Ehhez képest nyilvánvaló, hogy erre nem került sor, az alperes tudomással bírna arról, ha a felperes a számos érintettel új szerződéseket kötött volna, avagy ezen felhasználók szerződés nélkül vételeznének. Ebből is következik a felperesi okfejtés tarthatatlansága, nyilvánvaló, hogy a felperes sem tekinti az egyszerű üzemzavar miatt ezen szerződéseket megszűntnek.
- [23] Összegezeként rámutat arra a Kúria, hogy a GSZ határozat eleve azért osztja 4 kategóriába az elháríthatatlan körülmények okozta üzemzavarokat, hogy azokat súlyosságuknak megfelelően szabályozhassa, a különböző méretű üzemzavarok eltérő elhárítási határidővel kerültek meghatározásra. E körben mellékes, hogy a kialakult helyzetet a katasztrófavédelmi szervek hogyan kezelték vagy kezelik a jövőben, a GSZ határozat végrehajtása tekintetében kizárólag az abban meghatározott tények és igazolt körülmények vehetők figyelembe.
- [24] Felperes 2017. augusztus 21-én kelt előkészítő iratát a Kúria nem vehette figyelembe, mivel az nem a felülvizsgálati kérelemben állított jogsértésekre vonatkozott, így azok előterjesztése elkészt.
- [25] Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában

fenntartotta.

Záró rész

- [26] A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte a felülvizsgálati kérelem tárgyaláson történő elbírálását.
- [27] A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Kúria a felperest a Pp. 270. § (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés szerint kötelezte.
- [28] A tárgyi illeték feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében köteles, amelynek mértéke az Illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdésének megfelelően alakult.

Budapest, 2017. szeptember 26.

Dr. Kovács András sk. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró,
Dr. Kovács Ákos sk. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő